

Tehostettu palveluasuminen sote-uudistuksessa

30.5. Kuntatalo
lakimies Maria Porko

Teemat

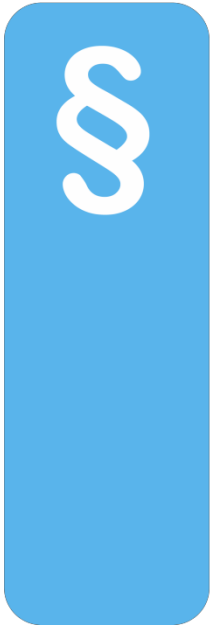
- Sote-lait palveluasumisen kannalta (HE-versioiden pohjalta)
- Maakunnan oma tuotanto vs. asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti (HB)
- Terveystuon palvelut tehostetun palveluasumisen asiakkaille
- Ostopalvelusopimukset ja palveluseteliasiakkaat

Sote-lait palveluasumisen kannalta: Järjestämislaki

- Maakunta laatii palvelustrategian ja antaa palvelulupauksen → osaltaan ohjaavat ja suuntaavat myös palveluasumisen tuottamista.
- Maakunta vastaa siitä, että palveluista muodostuu asiakkaille sujuvat kokonaisuudet ja palvelu- ja hoitoketjut (valinnanvapauslaissa täsmentäviä säännöksiä) → voivat osaltaan ohjata myös asiakkaiden valintoja.
- Maakuntien yhteistyö ja eräiden palveluiden keskittäminen/kokoaminen → voivat joiltain osin koskea myös tehostettua palveluasumista.

Sote-lait palveluasumisen kannalta: Valinnanvapauslaki 1/2

- Palveluasuminen ei kuulu sote-keskuksen palveluvalikoimaan → maakunnan liikelaitoksen tuotantovastuulle kuuluva palvelu.
 - Asiakas voi ohjautua liikelaitokseen suoraan tai sote-keskuksen kautta.
- Neuvonta ja ohjaus ja palvelujen yhteensovittaminen → säännökset lain 7 luvussa.
 - Velvoitteita sekä maakunnalle että sote-keskukselle.
- Maakunnan tekemä palvelutarpeen arvio ja asiakassuunnitelma sitovat sote-keskusta sen tuotantovastuulla olevien palveluiden osalta → väline ohjata myös asiakkaan sote-keskuksesta saamia palveluja ja asiakkaan koko palvelukokonaisuutta.

Sote-lait palveluasumisen kannalta: Valinnanvapauslaki 2/2 Asiakasseteli ja HB

- Asiakasseteli: Asiakas voi halutessaan saada asiakassetelin maakunnan päättämiin, asiakassuunnitelmaan perustuviin palveluihin ja voi itse valita haluamansa palveluntuottajan tai paikan, mistä haluaa palvelun saada.
- Jos palveluasuminen on määritelty maakunnassa asiakassetelipalveluksi, asiakkaalle tulee tarjota asiakasseteliä ja tukea häntä sen käytössä.
- Asiakas voi kieltäytyä asiakassetelistä, jolloin palvelu tulee tuottaa muutoin, käytännössä ostopalveluna.
- Henkilökohtainen budjetti: Asiakassuunnitelman mukaisissa palveluissa asiakas voi itse päättää, mistä hankkii palvelut ja minkälainen apu tai tuki auttaa juuri häntä parhaiten.
- Henkilökohtaista budjettia tarjottava, mikäli asiakas täyttää laissa säädetyt edellytykset budjetin myöntämiselle.
 - Maakunnalla on velvollisuus ottaa HB käyttöön vanhus- ja vammaispalvelujen asiakkaille, joilla on pitkäaikaista ja laaja-alaista avun tarvetta ja jotka pystyvät joko itse tai tuettuna suunnittelemaan oman palvelukokonaisuutensa.

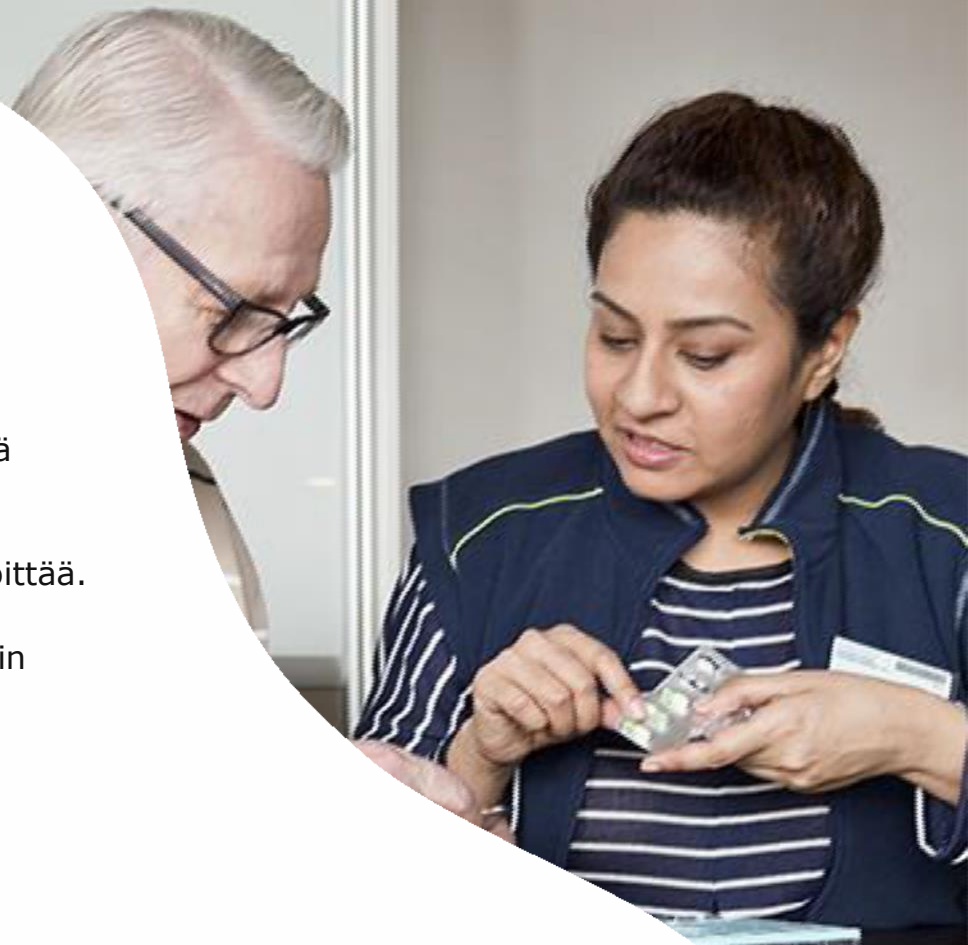
Sote-lait palveluasumisen kannalta: Palveluntuottajalaki

- Kaikki tuottajat samojen edellytysten ja velvoitteiden piiriin → rekisteröintivelvoite myös julkiselle palvelun tuottajalle.
- Vaativaa sosiaalihuoltoa tuottava palveluyksikkö = sosiaalipalveluyksikköä, jossa tuotetaan sosiaalihuoltolain 33 a §:ssä tarkoitettuja yhteen koottuja palveluja tai jossa voidaan käyttää asiakkaan itsemääräämisoikeutta rajoittavia toimenpiteitä.
- Jos (tehostetun) palveluasumisen yksikkö on em. määritelmän mukainen → ennakkotarkastus ennen rekisteröintiä tai tarkastuksen korvaava sertifiointi.
- Valvonta: mm. ohjaus- ja arviointikäynnit, tarkastusoikeus, määräykset ja pakkokeinot sekä rekisteristä poistaminen.

Maakunnan oma tuotanto vs. asiakasseteli ja HB

- Valinnanvapauslaissa edellytetään asiakassetelin käyttämistä maakunnan liikelaitoksen tuotantovastuulla olevissa palveluissa "riittävässä määrin".
- Jos jokin palvelu määritetään maakunnassa asiakassetelipalveluksi, pitää oma tuotanto yhtiöittää.
 - Huom. Siirtymäaika vuoden 2020 loppuun.
- Asiakas voi valita henkilökohtaisella budjetilla vain yksityisen/yhtiöitetyn tuottajan.
 - Huom. ei kuitenkaan tarkoita, että omaa tuotantoa tarvitsee välttämättä yhtiöittää.

Terveydenhuollon palvelut tehostetun palveluasumisen asiakkaille

- Maakunta ei tuota muita kuin omalle tuotantovastuulleen kuuluvia palveluja → maakunta ei voi tuottaa sote-keskuspalveluja muutoin kuin omistamansa yhtiön kautta.
 - Jos palveluasuminen on ostopalvelua, riippuu palvelun sisältö kilpailutettavasta palvelupaketista. → Huomioitava kuitenkin asiakkaan valinnanvapaus sote-keskuspalveluissa ja se, että maakunnan tulee osoittaa henkilölle sote-keskus, vaikkei asiakas tekisi valintaa oma-aloitteisesti.
- Jos palveluasuminen on asiakassetelipalvelu, voi tuottaja tuottaa sekä palveluasumisen palvelua että sote-keskuspalvelua.
- Huom. Palveluntuottajalaissa säädetty yhteisistä palveluyksiköistä.

Ostopalvelusopimukset ja palveluseteliasiakkaat

- Ostopalvelu/palveluseteliasiakkaalla on yhtäläinen valinnanvapauslain mukainen vapaus valita kuin muilla asiakkailla.
- Päätökset ja sopimukset päivitetään/muutetaan eri reittejä pitkin:
 - Asiakkaan pyynnöstä
 - Palvelutarpeen arvion/asiakassuunnitelman päivittämisen yhteydessä
 - Sopimuksen päätyttyä

Kiitos!

alueudistus.fi

SOSAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ